

ENERGIAPIACI PUZZLE A TECHNOLÓGIAI ALKALMAZKODÁS FONTOSSÁGA

XXIX. KAPCSOLT HŐ- ÉS VILLAMOSENERGIA-
TERMELÉS KONFERENCIA

Mátraháza, 2026.03.10.

Dr. Kiss Csaba

MKET Elnökségi tag

Termelési vezérigazgató-helyettes, MVM Zrt.

VILÁGMÉRETŰ ENERGIAÉHSÉG: GYORSULÓ FOGYASZTÁS

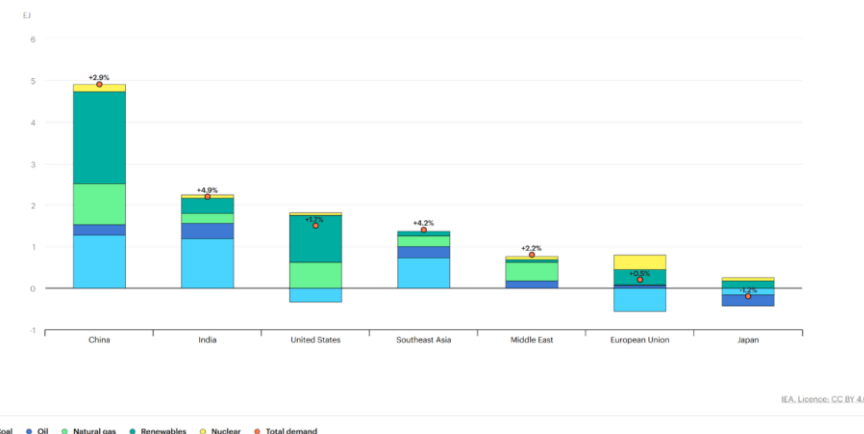
Globális energiafogyasztás növekedése:

- 2024-ben +2.2% növekedés, gyorsabb, mint az elmúlt 10 év átlaga (1.3%)
- A villamos energia iránti kereslet +4.3%-kal nőtt – rekord szintű növekedés

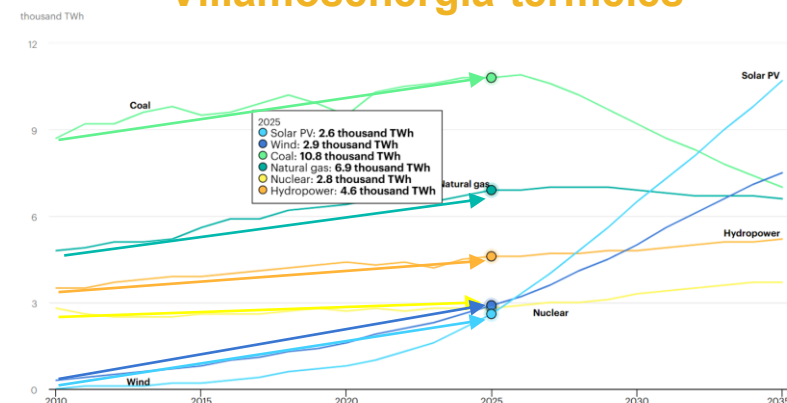
Fő hajtóerők:

- Digitalizáció, AI adatközpontok (ChatGPT: 2,9 Wh/keresés (LED-es fényforrás 1 óra!))
- Elektromos járművek és hőszivattyúk terjedése
- Növekvő lakossági igény (pl. légkondicionálás, elektromos eszközök)
- Fejlődő országok iparosodása

Az energiaigény növekedése régiónként

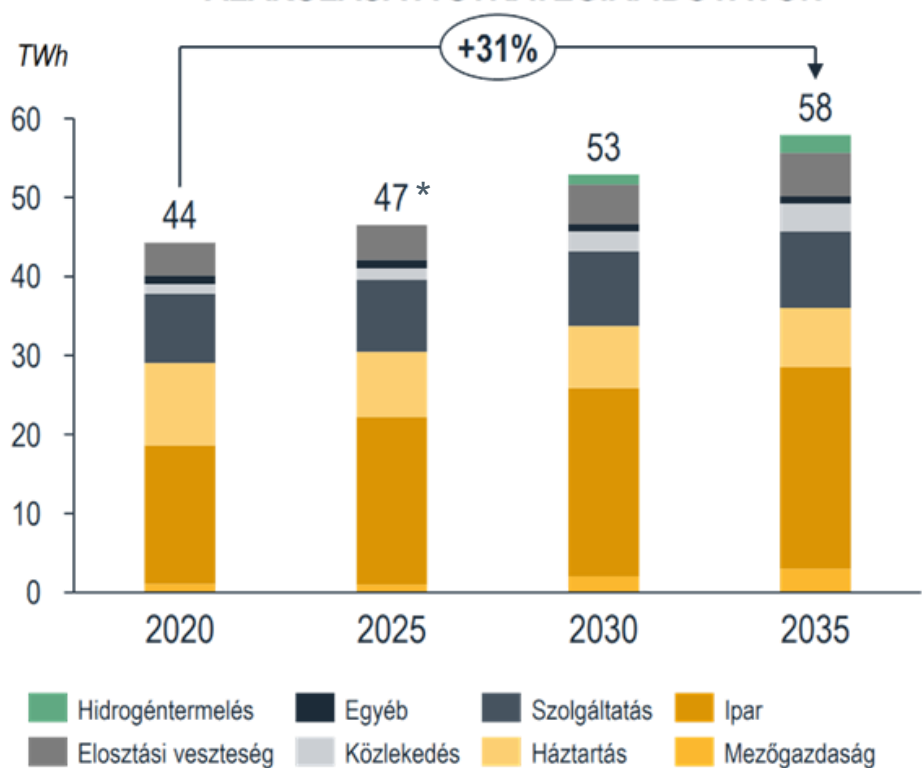
Villamosenergia-termelés

MAGYARORSZÁGI VILLAMOSENERGIA PIACI HELYZETKÉP

VÁRHATÓ VILLAMOSENERGIA-KERESLET
ALAKULÁSA A STRATÉGIAI IDŐTÁVON

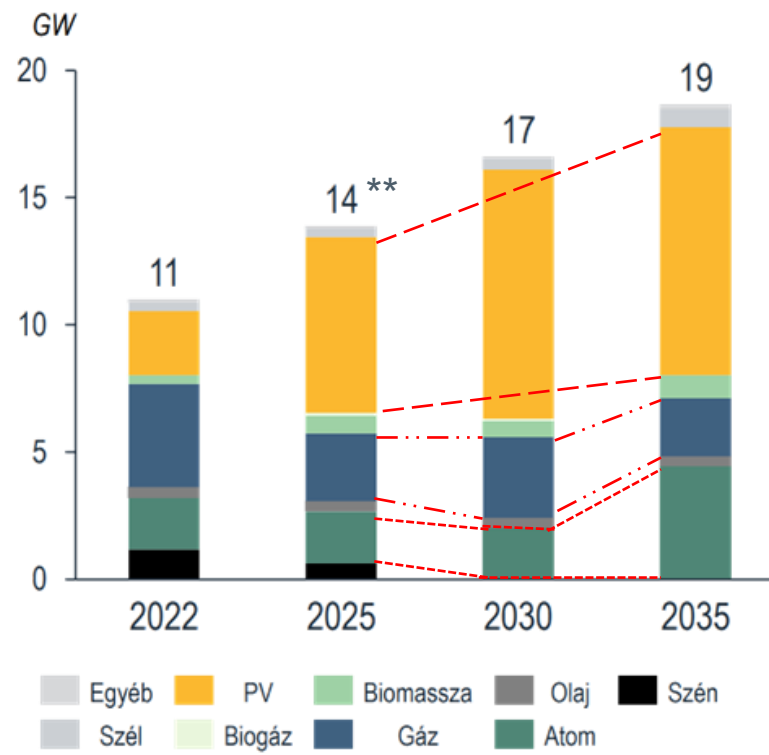

Jelentős PV
kapacitás
növekedés

Szénalapú
termelés
kivezetése

A földgáz-
tüzelésű
erőművek
rugalmassága
a megújulók
szolgálatában

A HAZAI NETTÓ BEÉPÍTETT
KAPACITÁS VÁRHATÓ ALAKULÁSA 2035-IG

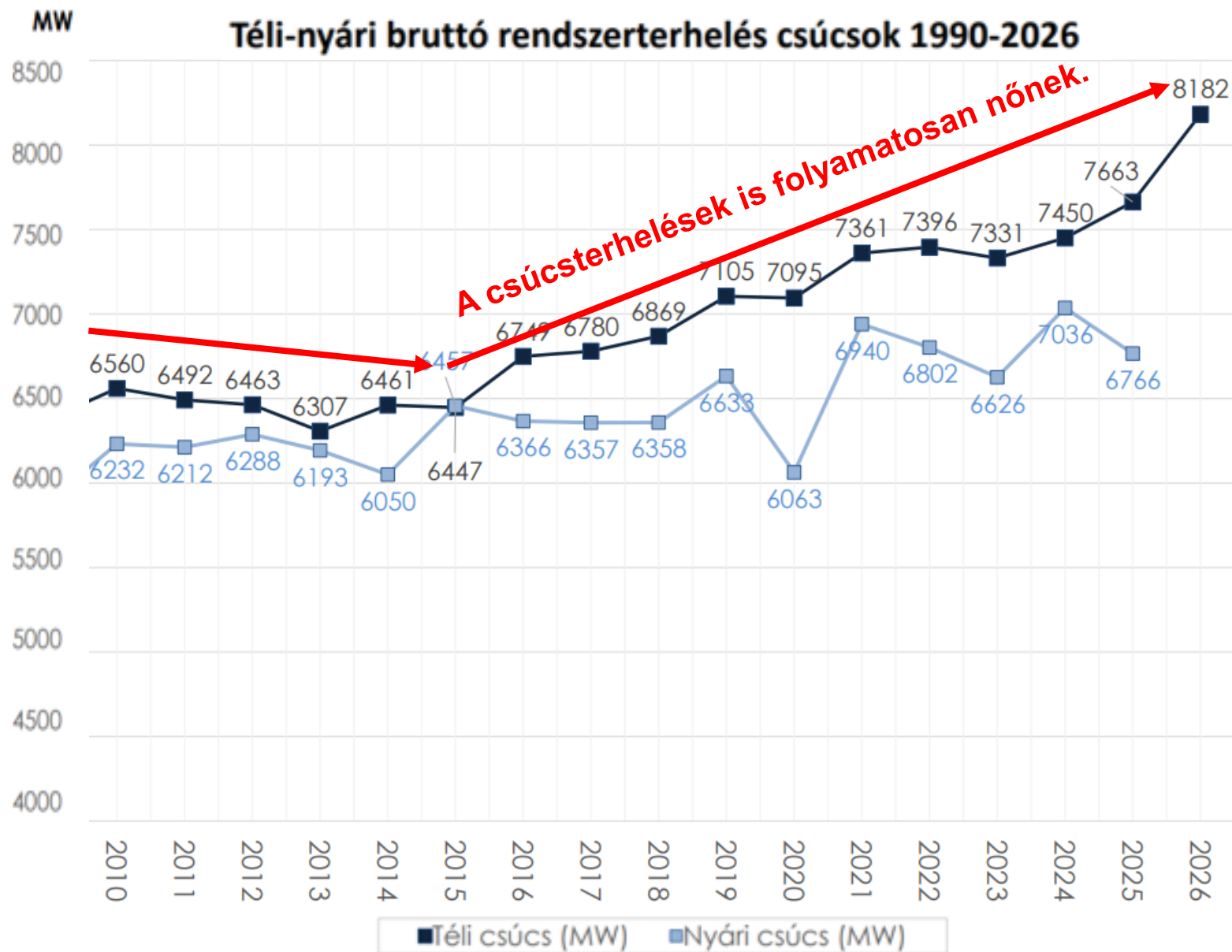
Paks 1
működése
következő
évtizedekben
biztosított lesz

Paks 2
belépése
a következő
évtized elejére
tervezett

*Tény: 48 TWh

**Tény: 16 TWh

TÉLI ÉS NYÁRI TERHELÉS CSÚCSOK

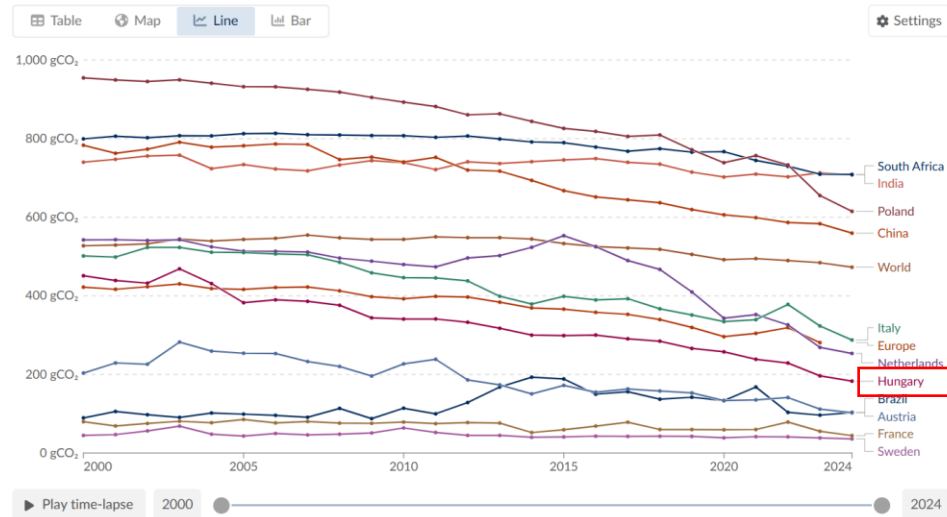
KIBOCSÁTÁSI REKORDOK DŐLNEK, A KLÍMA NEM VÁR!

CO₂ kibocsátás 2024-ben:

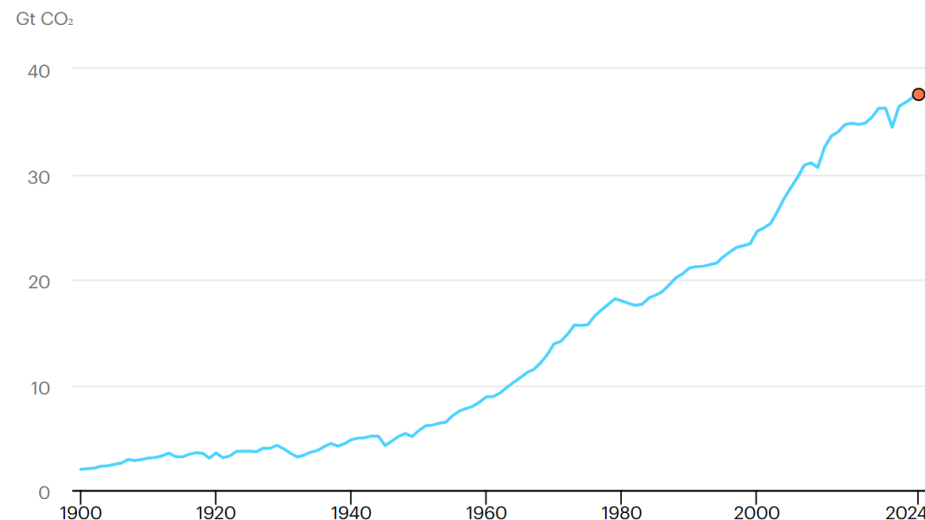
- Rekord: 37,8 milliárd tonna CO₂
- Légköri CO₂ koncentráció 50%-kal magasabb, mint az iparosodás előtt
- Kína (~29%), USA (~14%), EU (~7%), India (~7%)

Carbon intensity of electricity generation, 2000 to 2024

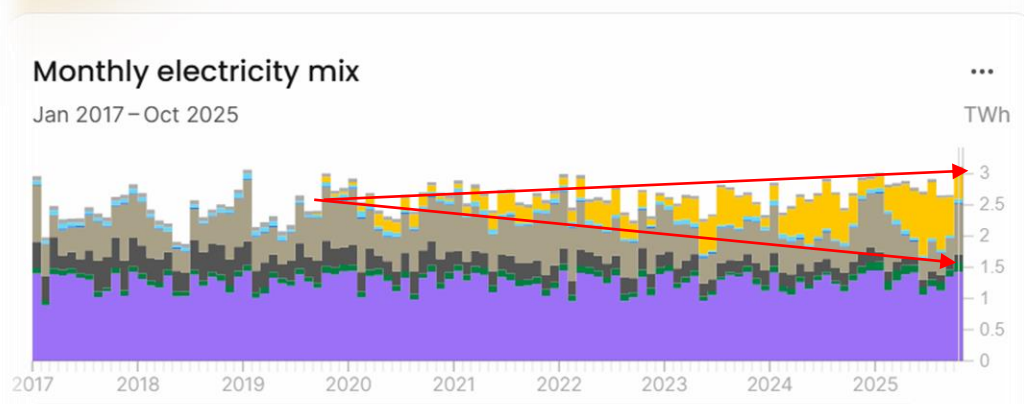
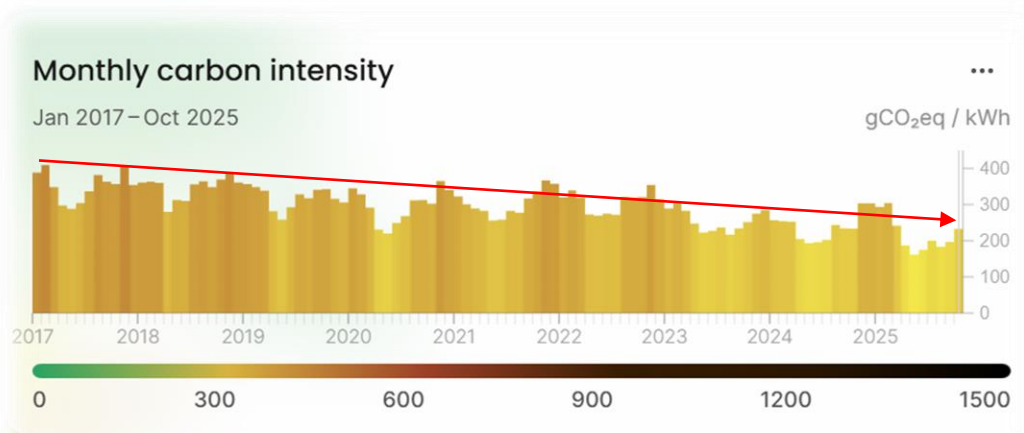
Measured in grams of carbon dioxide-equivalents emitted per kilowatt-hour of electricity generated. Emissions are estimated on a lifecycle basis, including upstream, supply-chain and manufacturing stages, and cover all greenhouse gases.

A szén-dioxid kibocsátás növekedése

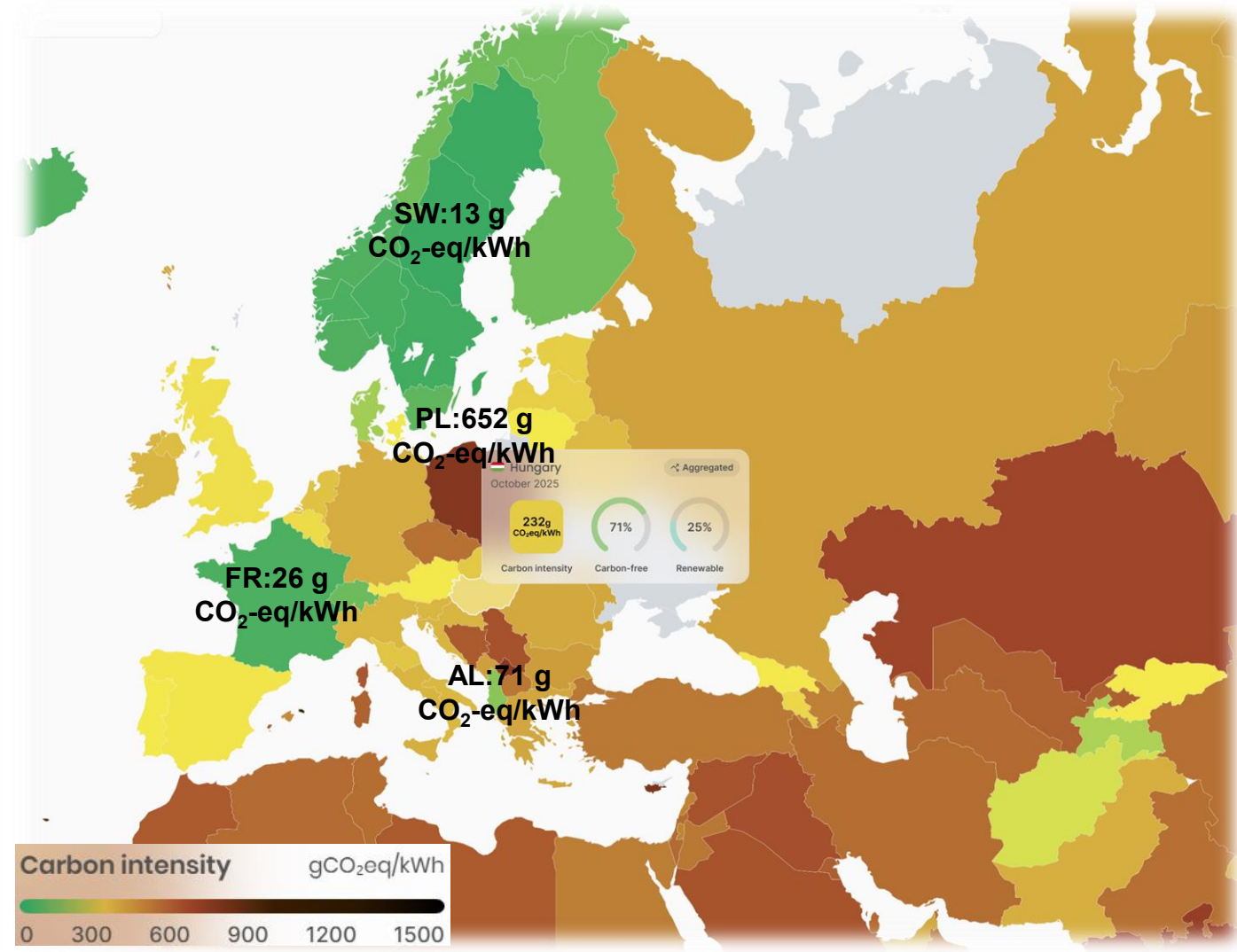

CO₂ INTENZITÁS MAGYARORSZÁGON

This chart does not include flow data. Flows are visible in hourly views. Read more about our historical aggregations [here](#).

- Nuclear
- Geothermal
- Biomass
- Coal
- Gas
- Oil
- Hydro
- Wind
- Solar
- Unknown

ENERGETIKAI PUZZLE, AHOL MINDEN DARAB MOZOG

Régen voltak a nagy erőművek:

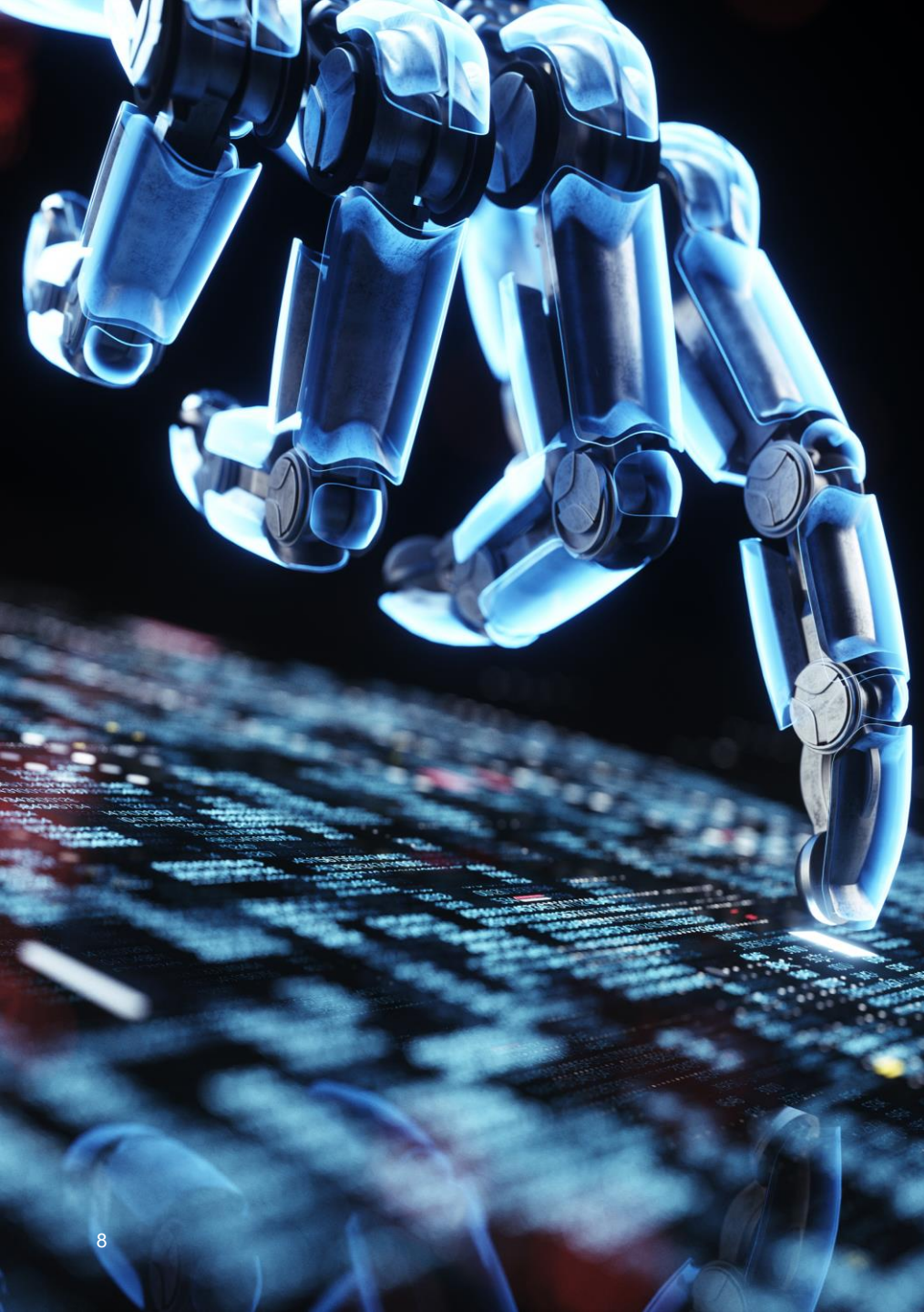
- szén, gáz, atomerőmű, import
- ha 1 kiesett, lehetett pótolni vagy kezelni a problémát
- a kép nem változott gyorsan

Van-e elég darab a kép kitöltéséhez?

Ma van 1–2 millió mini puzzle-darab:

- Napelemek
- Akkumulátorok
- e-autók
- Fogyasztók
- ipari háttértárak, adatközpontok
- rugalmas fogyasztás
- új piacok (FCR, aFRR, mFRR)

A darabok vajon a jó helyen lesznek-e a következő időpillanatban?

KIBERBIZTONSÁG AZ ÚJ SZEREPLŐ

A digitalizáció nem opció: kötelező (és sérülékeny) realitás

- minden inverter, akkumulátor, okosmérő, mini számítógép → távoli irányítás → távvezérlés → új támadási felületek a rendszer tele van IoT eszközökkel

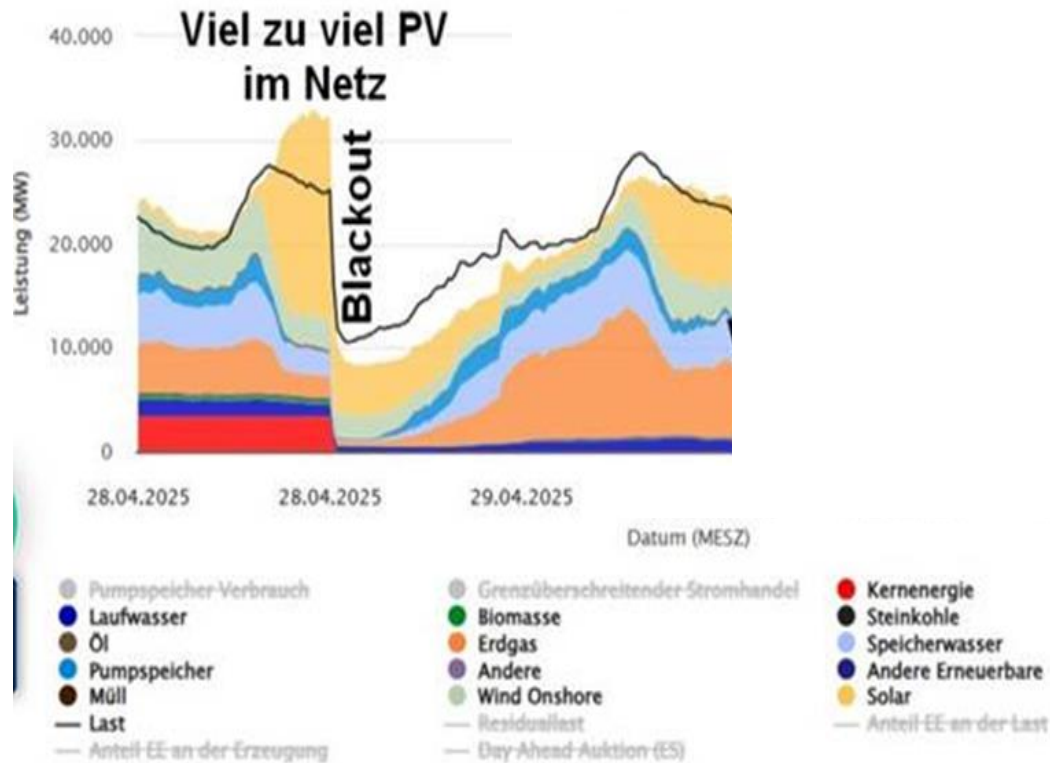
A támadások célja sokszor nem a leállítás – hanem a bizonytalanság keltése

- Adatmásítás
- ütemezés megzavarása
- frekvencia és terhelés ingadoztatása
- kereskedelmi pozíciók befolyásolása

A decentralizált rendszer új kockázatot hozott

- Régen elég volt pár erőmű szerverét védeni.
- Ma több millió eszközt kell — invertereket, okosotthonokat, autótöltőket, mérőket.

A FŐSZEREPLŐ, AKIT AKKOR VESZÜNK ÉSZRE, AMIKOR NINCS

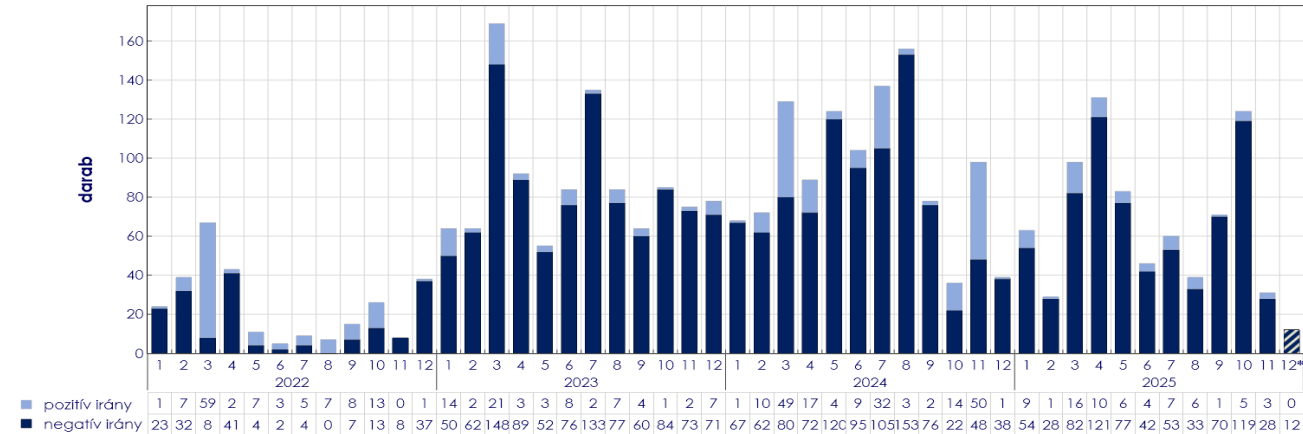

- 2025. április 28-án Spanyolország és Portugália nagy részén példátlan áramszünet bénította meg az életet.
- Több mint 50 millió ember maradt áram, internet, telefon és víz nélkül.
- Leállt a metró, a vonatközlekedés, a repülőjáratok, nem lehetett bankkártyával fizetni.
- A blackout öt másodperc alatt omlasztotta össze a hálózatot, miután 20 GW termelés tűnt el a rendszerből.

NÖVEKVŐ KIEGYENLÍTLENSÉGEK

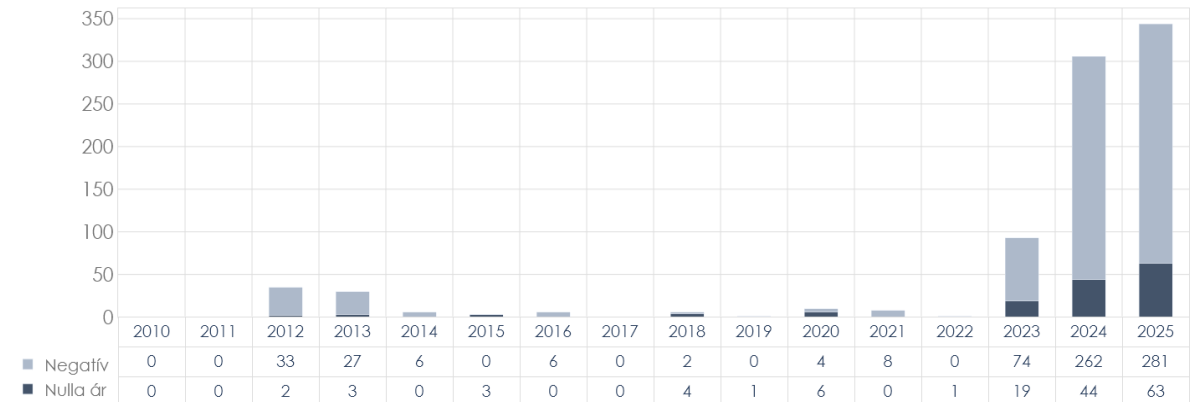
- Növekszik a tervezhetőség bizonytalansága, az időjárásfüggő megújulók elterjedésével.
- Egyre gyakoribbá válnak a nagy, akár 400 MW-ot is meghaladó negyedórás kiegyenlítőtlenségek.
- A rendszernek fel kell készülni a megfelelő tartalékok biztosításával.
- Egyre gyakoribbak a negatív áras időszakok.

400 MW-ot meghaladó negyedórás kiegyenlítőtlenségek darabszáma

*2025. 12. 19-ig

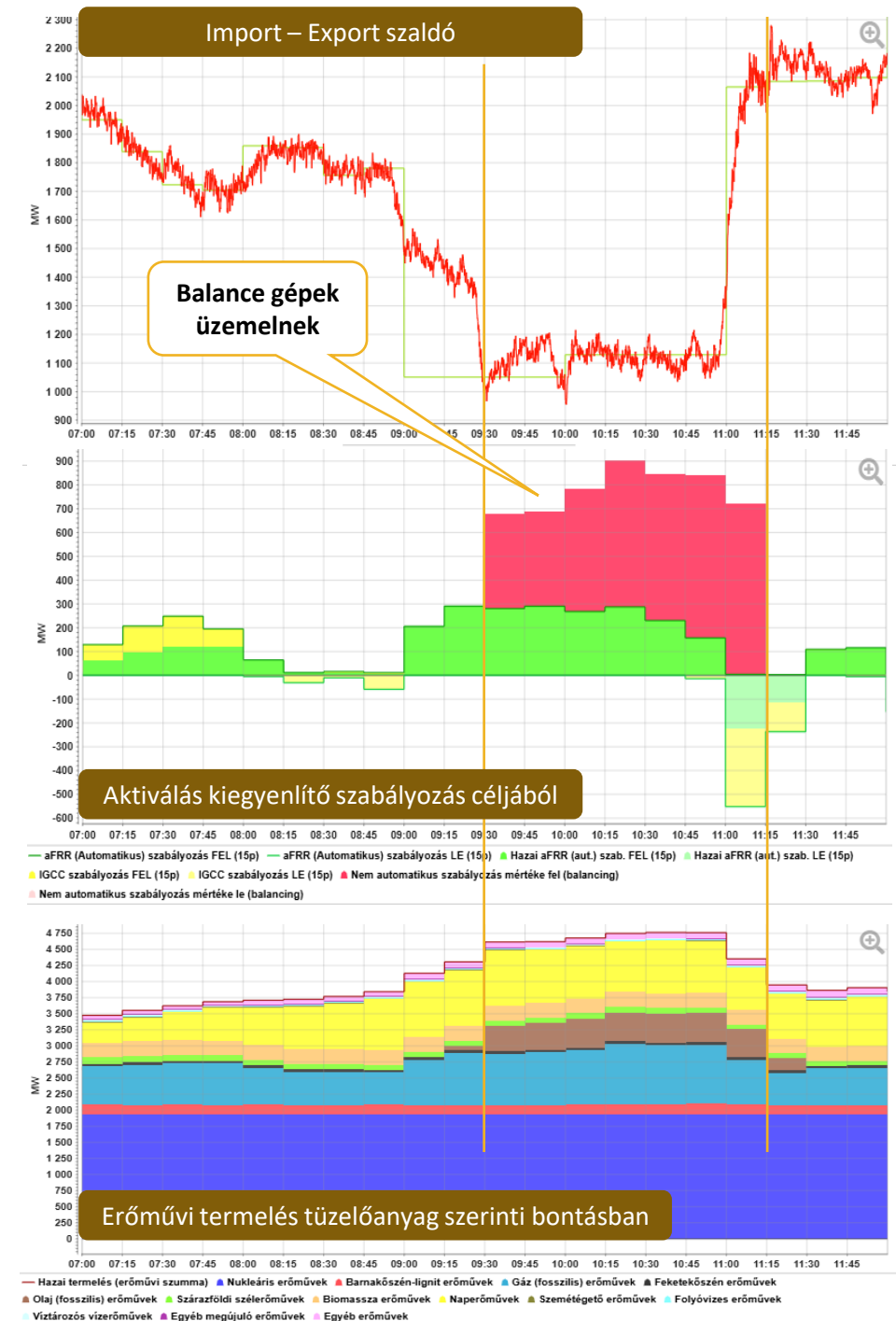
Negatív és 0 HUPX DAM árak darabszáma

IMPORTKIESÉS KOCKÁZAT

Előzmények

- A villamosenergia-igények meghaladták a MAVIR előrejelzését.
- **Az import az érintett időszakban ~750 MW-tal csökkent,** a MAVIR más útvonalon nem tudta a kiesést kompenzálni.
- A tényleges naperőművi termelés elmaradt a tervezettől.
- Egy napon belüli több, mint 1000 MW-os eltérést kellett a MAVIR-nak kiszabályoznia. Ez több, mint 400 MW hiányból és az ezt követően több, mint 500 MW többletből állt össze.

AZ MVM CSOPORT VÁLASZA

Megújuló portfólió bővítése

(+3.000 MW¹ addicionális RES² kapacitás 2035-ig)

- **Nukleáris kapacitásaink fenntartása** (Paks 1 üzemidő-hosszabbítás)
- **Beruházás rugalmas eszközökbe:** +2.700 MW³ energiatárolási, termelési és fogyasztói rugalmassági projekt 2035-ig
- **Tüzelőanyag-átállás:** Mátrai Erőmű stratégiai átalakítása, szénkivezetés a Mátrai CCGT⁴ projekt megvalósulásához igazodva

PORTFÓLIÓ ÖSSZETÉTEL:
ZÖLD ÉS DIVERZIFIKÁLT

1. Zöld átállás

2. Portfólió diverzifikálás

MVM

3. Ügyfélorientált és adaptív szervezet

4. Pénzügyi kiválóság

SZERVEZETI ÉS PÉNZÜGYI
HATÉKONYSÁG

ZÖLD ÁTÁLLÁS
CÉLRENDSZERE

ÜHG INTENZITÁS CSÖKKENTÉS
(NUKLEÁRIS & MEGÚJULÓ & MULTIGÁZ⁵)

KARBONSEMLEGES
PORTFÓLIÓ NÖVELÉSE

TERMELÉSI PORTFÓLIÓ
OPTIMALIZÁLÁSA

KULCS
TÉMAKÖRÖK

MEGÚJULÓ
ALAPÚ TERMELÉS

NUKLEÁRIS
TERMELÉS

SZÉNKIVEZETÉS

RUGALMAS TERMELÉSI
PORTFÓLIÓ ÉS ENERGIATÁROLÁS

AZ MVM MAGYARORSZÁG LEGNAGYOBB VILLAMOSENERGIA-TERMELŐJE (2025)

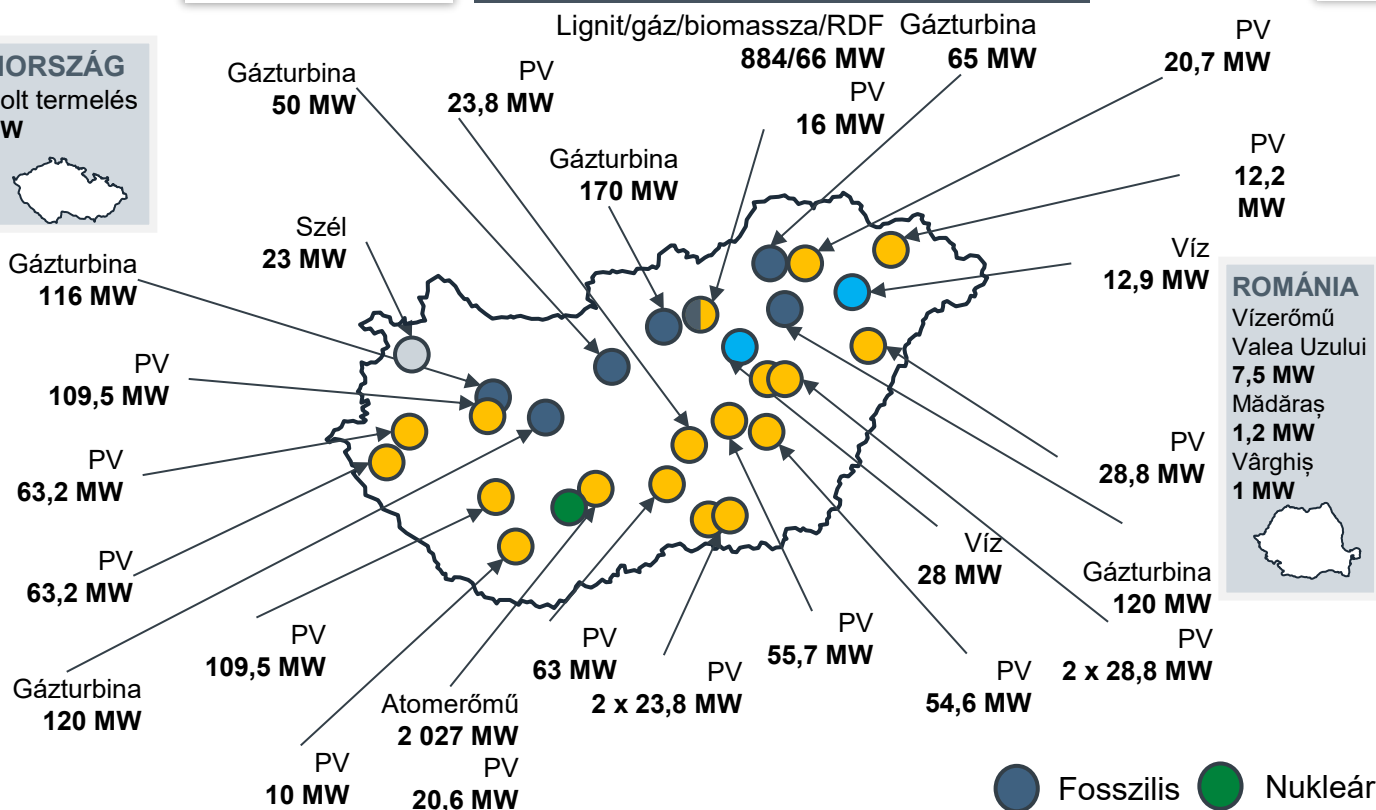
~92%

KARBONSEMLEGES VILLAMOSENERGIA TERMELÉS

4,32 GW

VILLAMOSENERGIA-TERMELŐ KAPACITÁS

CSEHORSZÁG
Kapcsolt termelés
15,6 MW

ROMÁNIA
Vízerőmű
Valea Uzului
7,5 MW
Mădăraş
1,2 MW
Vârghiş
1 MW

Beépített kapacitás:

Teljes:	4 320 MW_e
Nukleáris:	2 027 MW_e
Fosszilis:	1 413 MW_e
• Lignit:	684 MW _e
• Gáz:	319 MW _e
• Olaj:	410 MW _e
Megújuló:	880 MW_e
• Nap:	806 MW _p
• Víz:	51 MW _e
• Szél:	23 MW _e

+200 telephely

10 MW beépített teljesítménynél nagyobb hazai erőművek

- Fosszilis
- Nukleáris
- Szél
- Víz
- Nap

JÖVŐBENI MVM PORTFÓLIÓ

+3000 MW MEGÚJULÓ PORTFÓLIÓ BŐVÍTÉS

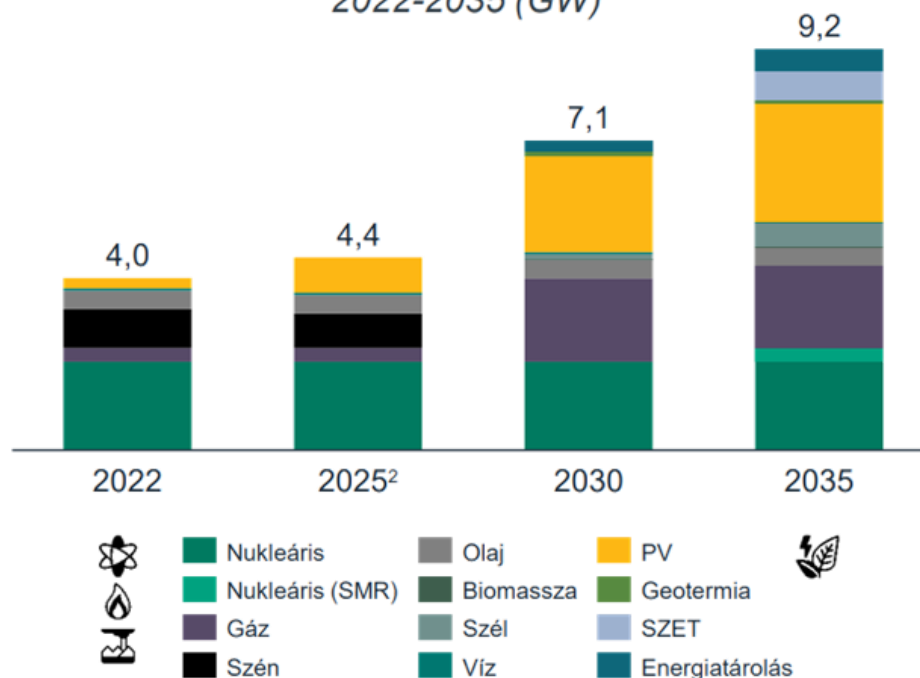
2035-re addicionális kapacitások:

- 2450 MW fotovoltaikus
- 500 MW szélerőmű
- 100 MW geotermikus erőmű
- 15 MW biomassza alapú

NUKLEÁRIS KAPACITÁS FENNTARTÁS ÉS FEJLESZTÉS

- Üzemidő-hosszabbítás
- Biztonsági, termelési és működési kiválóság fejlesztése
- Paks 1-2 szinergie lehetőségek
- SMR¹ technológia (300 MW 2035-re)

Az MVM termelési portfóliója 2022-2035 (GW)

MVM Csoport karbonsemleges beépített villamos-energia-termelő kapacitásainak aránya

>59%

>63%

>67%

>73%

+2700 MW RUGALMAS KAPACITÁS & HÁLÓZATI INTEGRÁCIÓT SEGÍTŐ ESZKÖZÖK

- Diverzifikált rugalmas portfólió (földgáztüzelésű erőművek, energiatárolási projektek, SZET-ek, digitális megoldások)
- Új CCGT kapacitások (Mátra, Tisza)
- Egyensúlytartás és rugalmassági szolgáltatások

SZÉNALAPÚ KAPACITÁSOK JÖVŐKÉPE

- Mátrai Erőmű átalakítása és a jövőképe megvalósítása

ALTERNATÍV LEHETŐSÉGEK

- Energiahatékonyság
- Egyéb tiszta üzemanyag (hidrogén)
- Fogyasztóoldali rugalmasság

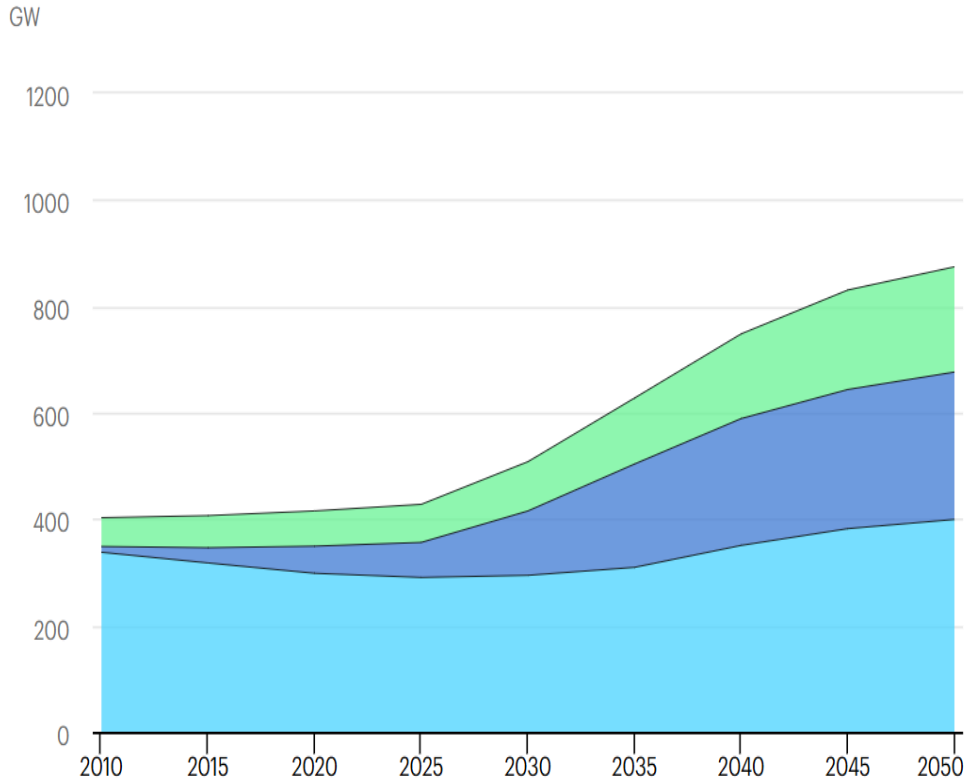

AZ MVM ÁLTAL MEGVALÓSULÓ CCGT ERŐMŰ PROJEKTEK

- **Mátrai Erőmű (520 MW) és a Tiszaújvárosi Erőmű (2x500 MW) telephelyen. A legmodernebb technológiát felvonultató CCGT-k jellemzői:**
  - Fajlagos CO₂ kibocsátásuk alacsonyabb
  - Gyors indítás és leállítás
  - ~60% hatásfok (gáz és gőzturbina)
  - 5-30% „hydrogen ready” technológia
- **Miért van rájuk szükség?**
  - Hídtechnológia, amely:
    - **Biztosítja az ellátásbiztonságot**
    - **Segíti a megújulók integrációját**
    - **Csökkenti a kibocsátást (coal phase out)**
    - **Előkészíti a hidrogénalapú jövőt**

NUKLEÁRIS ENERGETIKA RENESZÁNSZA

Beépített nukleáris kapacitás régiónként

IEA. Licence: CC BY 4.0

● Advanced economies ● China ● Other EMDE

Globális helyzetkép

- A világ nukleáris kapacitása jelenleg kb. 370 GW, ami a globális villamosenergia-termelés ~10%-át adja, fejlett országokban akár 20%-ot is.
- **Több mint 30 ország bővíti vagy újraindítja nukleáris programját**

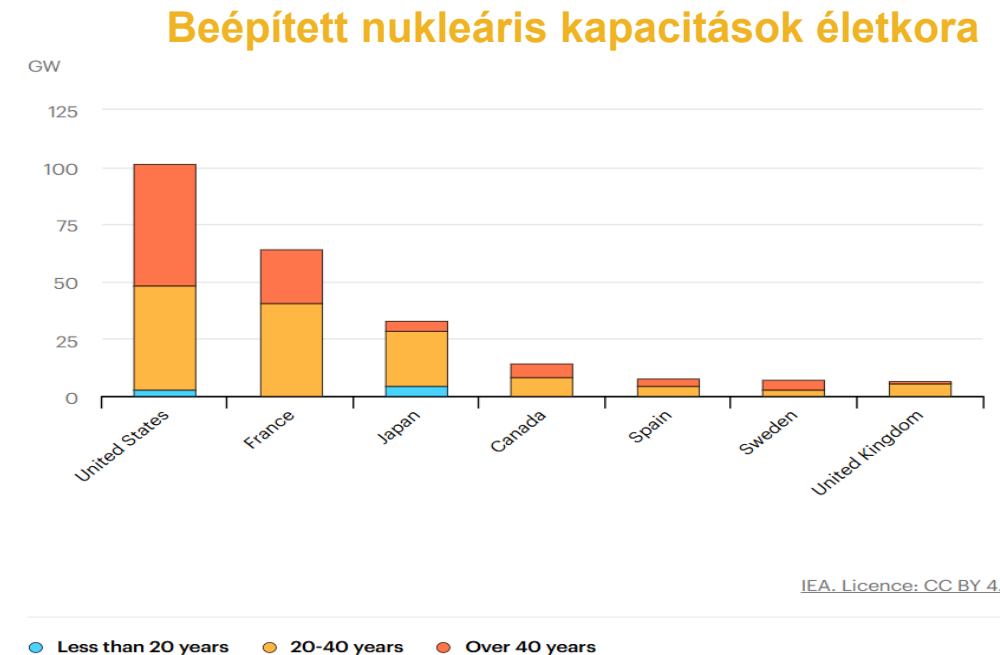
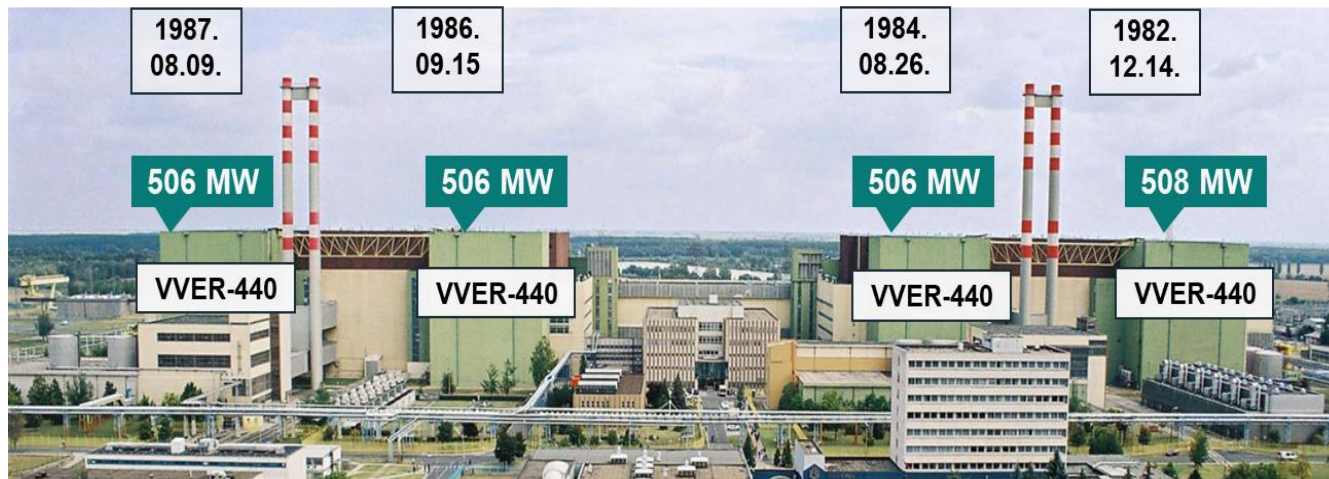
Fő trendek

- SMR-ek: kisebb, gyorsabban telepíthető, rugalmasabb reaktorok – kulcsszereplők lehetnek a jövő energiamixében.
- Új generációs technológiák: gyorsreaktorok, magas hőmérsékletű gázhűtéses reaktorok, hibrid rendszerek (pl. hő + hidrogéntermelés).
- Fúziós kutatás: ITER és más projektek előrehaladása – hosszú távon ígéretes, de még nem kereskedelmi szintű

Miért fontos most?

- **Dekarbonizáció:** alacsony kibocsátású, stabil energiaforrás.
- **Ellátásbiztonság:** nem időjárásfüggő, hosszú távon tervezhető.
- **Villamosenergia-igény robbanása**

A PAKSI ATOMERŐMŰ TOVÁBBI ÜZEMIDŐ HOSSZABBÍTÁSA (TÜH)

- Első teljesítmény növelés (1992–1996): 440 MW → 470 MW
- Második teljesítmény növelés (2016–2019): kb. 506 MW
- Az első üzemidő-hosszabbítási projekt eredményeként az 50 évre lett megnövelve az üzemidő (2032–2037)
- A TÜH program 2021-ben indult, a 70 éves üzemidő kibővítését célozza meg (2052 – 2057)

Megkezdjük a Paksi Atomerőmű 2057-ig tartó TÜH programjának végrehajtását

SMALL MODULAR REACTOR (SMR) KONCEPCIÓ

S (small):

- A reaktor villamos teljesítménye jellemzően több tíz–néhány száz MW.
- Kisebb fizikai méret → könnyebb elhelyezés és rugalmasabb alkalmazás.
- Akár ipari parkokban, **AI adatközpontok**, távoli területeken vagy meglévő infrastruktúrában **hőszolgáltatással** egybe kapcsolva.
- A kisebb teljesítmény miatt alacsonyabb beruházási kockázat.

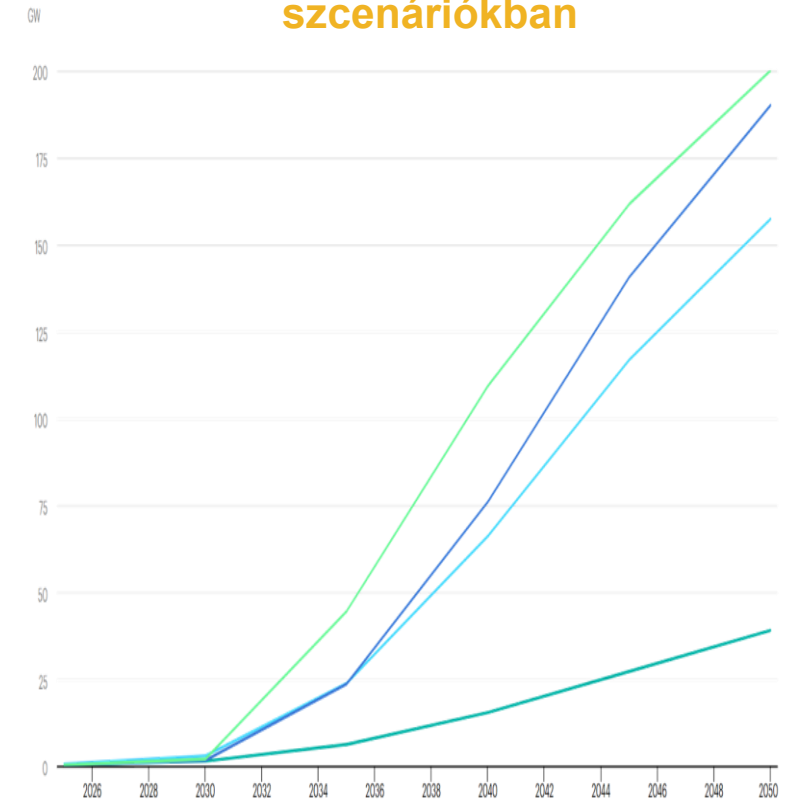
M (modular):

- Gyárban előre legyártott egységek → gyorsabb, olcsóbb építés.
- Több modul összekapcsolható → igény szerint bővíthető kapacitás.
- Moduláris felépítés → jobb ütemezhetőség, kisebb projektkockázat.

A **modularitásban rejlő előnyöket** csak akkor lehet kihasználni, ha **néhány típus felfuttatása/elterjedése** történik meg

A jelenlegi gyakorlattól eltérően be kell vezetni valamilyen **regionális típusengedélyeztetést**, ami **felgyorsíthatja** a folyamatot.

Beépített SMR kapacitás különböző szcenáriókban

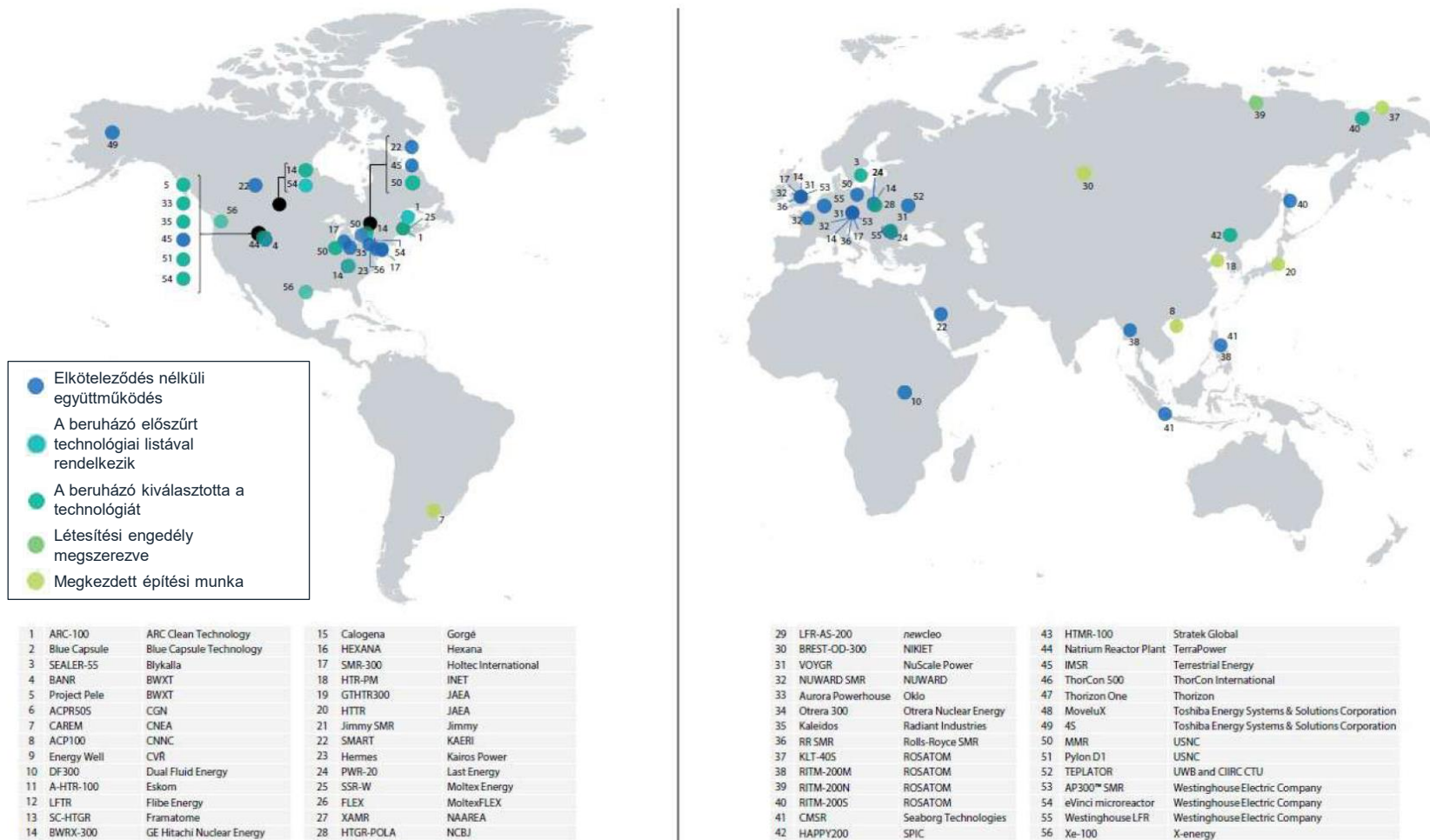

STEPS APS APS-High SMR case NZE

IEA, License: CC BY 4.0

AZ SMR-EKÉ A JÖVŐ?

SMR projektek globálisan

- Az SMR-technológia reneszánsza
- A hagyományosan **nukleáris** technológiát **fejlesztő országok** mindegyike indított projekteket
- A NAÜ 2024-ben 68, ma már **126** különböző **SMR** dizájnt tartott számon. Ezek közül **10 alatti** az „előrehaladott” projektek száma
- A világszerte elindított SMR projektek túlnyomó **többsége** tehát még **nem kezdte meg az engedélyezési** eljárást a nemzeti szabályozó hatóságoknál

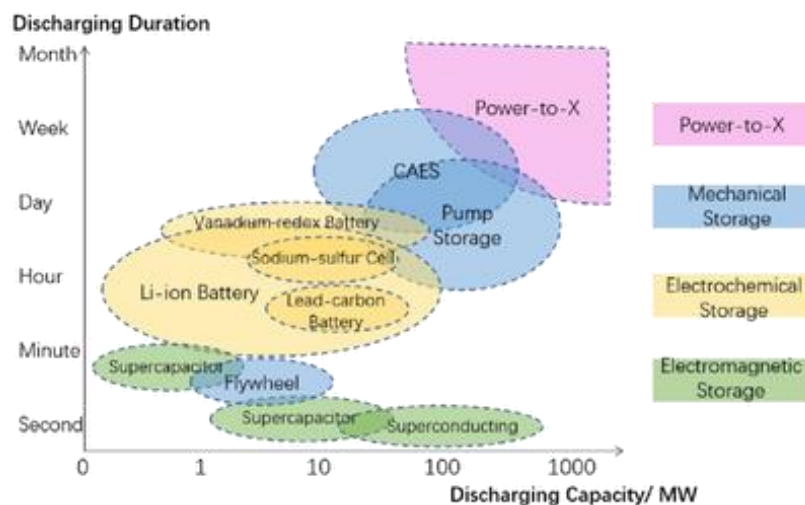
ENERGIATÁROLÁS

Technológiák röviden:

- Kémiai tárolók (lítium-ion, Na-ion, NaS, Redox-flow): gyors reakció, decentralizált megoldások
- Szivattyús tározók: nagy kapacitás, hosszú táv
- Hidrogén: hosszú távú tárolás, ipari felhasználás
- Hőenergia-tárolás: távhő, ipar

Miért fontos?

- A megújulók (nap, szél) időjárásfüggők – tárolás nélkül nincs stabil rendszer.
- Fogyasztás és termelés időben elválik – az energiatárolás hidat képez.

AZ MVM TERMELÉSI TERÜLETÉNEK ENERGIATÁROLÓ PROJEKTJEI

Üzemelő energiatároló projektek

- 0,5MW/1 MWh Li-ion energiatároló Tiszaújvárosban
- 5 MW/10 MWh Li-ion energiatároló Litéren
- 0,75 MW/4,35 MWh NaS energiatároló Litéren
- 300KW/600 kWh Li-ion energiatárolók Visontán R&D jelleggel

További Li-ion projektek – kivitelezés alatt

- Bakonyi Hibrid: 57 MW / 57 MWh Li-ion energiatároló Ajkán
- Tisza Amfora: 31 MW / 62 MWh Li-ion energiatároló Tiszaújvárosban
- Sopronkövesd: 10 MW / 20 MWh Li-ion energiatároló Sopronkövesden
- +további projektek csoportszinten (MAVIR és DSO)

A folyamatos rendelkezésre álló energia biztosításában jelentős szerepe lesz az energiatárolási megoldásoknak.

**A KAPCSOLT TERMELÉS
TOVÁBBRA IS
KULCSSZEREPLŐJE LEHET
A MAGAS HATÁSFOKÚ,
RUGALMAS ÉS
FENNTARTHATÓ
TÁVHŐTERMELÉS
JÖVŐJÉNEK.**

Köszönöm a figyelmet!

Dr. Kiss Csaba

Termelési vezérigazgató-helyettes
MVM Zrt.

mvm@mvm.hu

